

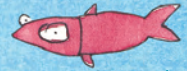
Μεσόγειος: Η θάλασσά μας!

Η Μεσόγειος θάλασσα είναι μια κλειστή θάλασσα, δηλαδή γύρω της υπάρχει ξηρά, ενώ ενώνεται με τον Ατλαντικό ωκεανό μέσω του πορθμού του Γιβραλτάρ. Οι άνθρωποι άνοιξαν τη διώρυγα του Σουέζ και την ένωσαν και με την Ερυθρά θάλασσα.

Η Μεσόγειος ενώνει τρεις ηπείρους: την Ευρώπη, την Αφρική και την Ασία. Γύρω της ζουν διαφορετικοί λαοί με διαφορετικούς πολιτισμούς. Όλοι οι λαοί, από τα πολύ παλιά χρόνια, στήριζαν μεγάλο μέρος της οικονομικής τους δραστηριότητας στον πλούτο της Μεσογείου. Καράβια γεμάτα με τα προϊόντα κάθε τόπου ξεκινούσαν για να τα μεταφέρουν σε όλα τα λιμάνια της Μεσογείου. Έτσι αναπτύχθηκε ιδιαίτερα η ναυτιλία και η Μεσόγειος έγινε μια θάλασσα που ένωσε όλους τους λαούς της. Το ίδιο γίνεται και σήμερα, ενώ παράλληλα οι περισσότερες χώρες αξιοποιούν τουριστικά τις ακτές τους.

Πόσο όμως αυτές οι ανθρώπινες δραστηριότητες απειλούν τις θάλασσές μας;

Οι κυριότερες απειλές για τη Μεσόγειο προέρχονται από:

Πετρελαιοκηλίδες: Δημιουργούνται όταν τα πλοία αδειάζουν το πετρέλαιο στη θάλασσα, από ατύχημα ή επειδή καθαρίζουν τις δεξαμενές. Αυτό σχηματίζει ένα αδιαπέραστο στρώμα στην επιφάνειά της, το οποίο δεν αφήνει τα ψάρια και τα άλλα θαλάσσια ζώα να αναπνεύσουν. Τα ναυάγια έχουν επίσης τοξικά απόβλητα.

Βιομηχανική ρύπανση: Τα εργοστάσια υποχρεούνται από το νόμο να έχουν φίλτρα που συγκρατούν τις βλαβερές ουσίες. Σε αρκετές περιπτώσεις, όμως, τα φίλτρα αυτά δε λειτουργούν καλά ή δεν υπάρχουν καθόλου, με αποτέλεσμα τα νερά που πέφτουν στη θάλασσα να περιέχουν επικίνδυνες ουσίες και για τον άνθρωπο και για το θαλάσσιο οικοσύστημα.

Χημική ρύπανση: Όταν οι γεωργοί χρησιμοποιούν φυτοφάρμακα ή άλλα χημικά στις καλλιέργειές τους, τότε αυτές οι ουσίες περνούν στα υπόγεια ύδατα ή στα ποτάμια και μετά καταλήγουν στη θάλασσα.

Βιολογική ρύπανση: Τα καράβια που ταξιδεύουν σε όλες τις θάλασσες του κόσμου πολλές φορές φέρνουν μαζί τους και οργανισμούς που δε ζούσαν πριν στη Μεσόγειο. Έτσι διαταράσσεται το θαλάσσιο περιβάλλον και πολλοί οργανισμοί βρίσκονται σε κίνδυνο.

Σκουπίδια: Τα σκουπίδια κάθε είδους, τα οποία αφήνουμε πίσω μας εμείς οι άνθρωποι στις ακτές ή πετάμε από τα διάφορα σκάφη, γίνονται πολλές φορές η αιτία δηλητηριάσεων, μολύνσεων, ασφυξίας και άρα θανάτου πολλών θαλάσσιων θηλαστικών.

Υπεραλίευση και παράνομοι τρόποι αλιείας: Οι ανάγκες για ψάρια έχουν αυξηθεί καθώς αυξάνεται και ο πληθυσμός των λαών που κατοικούν γύρω από τη Μεσόγειο. Πολλές φορές οι ψαράδες χρησιμοποιούν παράνομους τρόπους ψαρέματος που καταστρέφουν τη ζωή στο βυθό. Επίσης ψαρεύουν πάρα πολλά ψάρια ή πολύ μικρά, κι έτσι πολλά είδη δεν μπορούν να αναπαραχθούν και κινδυνεύουν με εξαφάνιση.

Πώς οργανώνουμε τον καθαρισμό μιας ακτής;

Χρειαζόμαστε γάντια, σακούλες σκουπιδιών και ίσως κάποια εργαλεία.

Πριν αρχίσουμε ενημερώνουμε το δήμο στον οποίο ανήκει η ακτή και το Λιμενικό και ζητάμε τη στήριξή τους. Σημαντικό είναι κατά τον καθαρισμό να μη διαταράξουμε το οικοσύστημα της ακτής. Γι' αυτό δε μετακινούμε βράχια και μαζεύουμε -εκτός από τα σκουπίδια- μόνο τα φύκια που έχουν ξεβραστεί από τη θάλασσα.

Αν επιλέξουμε μια ζεστή μέρα για τον καθαρισμό της ακτής, δεν ξεχνάμε καπέλο, αντηλιακό και γυαλιά για τον ήλιο!

Στην ιστορία μας η Μεσόγειος θύμωσε και αποφάσισε να αλλάξει τόπο. Αν θέλεις να την πείσεις να μείνει πρέπει να βοηθήσεις τους λαούς της να την κρατήσουν καθαρή! Ενημερώσου για τις δράσεις φορέων και οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτό τον τομέα:

www.medsos.gr

Το Δίκτυο Μεσόγειος SOS είναι μια Μη Κυβερνητική Οργάνωση η οποία προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες σχετικά με τα μεγάλα προβλήματα της Μεσογείου. Έχει χιλιάδες μέλη-υποστηρικτές στην Ελλάδα και συνεργάζεται με διάφορες άλλες περιβαλλοντικές και κοινωνικές οργανώσεις στη Μεσόγειο και στην Ευρώπη.

www.medasset.gr

Η MEDASSET - Μεσογειακός Σύνδεσμος για τη Σωτηρία των Θαλασσιών Χελωνών είναι διεθνής, μη κερδοσκοπική, Μη Κυβερνητική Οργάνωση που ιδρύθηκε με στόχο την προστασία των θαλάσσιων χελωνών και των βιοτόπων τους σε όλη τη Μεσόγειο.

<http://oceans.greenpeace.org/gr/>

Πρόκειται για μία από τις δράσεις που υποστηρίζει η διεθνής οργάνωση Greenpeace και ονομάζεται Υπερασπιστές των Ωκεανών.

www.helmepajunior.gr

Ιδρύθηκε από Έλληνες ναυτικούς και πλοιοκτήτες το 1982 με στόχο την ανάληψη εθελοντικών δράσεων ώστε να προστατευτούν οι θάλασσες από τη ρύπανση. Η Helmera προσφέρει κάθε χρόνο τη δυνατότητα σε παιδιά εθελοντές να ενημερώνονται και να αναλαμβάνουν δράσεις για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα

Στην Ελλάδα έχουν δημιουργηθεί δύο Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα:

- > το Πάρκο Βορείων Σποράδων για την προστασία της μεσογειακής φώκιας μονάχους-μονάχους, αλλά και για να αποτελέσει τόπο αναπαγωγής πουλιών όπως ο αιγαιόγλαρος, ο μαυροπετρίτης και ο φίδαετός.
- > το Πάρκο Ζακύνθου, στον κόλπο του Λαγανά, όπου η χελώνα καρέτα-καρέτα κάθε χρόνο αφήνει τα αυγά της.

Η Θάλασσα θέλει τη φροντίδα όλων μας!

Συζήτησε στην τάξη ή στο σπίτι
τα παρακάτω και φρόντισε να
ενημερώσεις όσο περισσότερους
φίλους σου μπορείς!

ΤΑ ΔΕΚΑ «ΔΕΝ» ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

1. Δεν πετάμε τίποτα στη θάλασσα!
2. Δεν κόβουμε κανένα από τα φυτά που φυτρώνουν στην ακτή.
3. Δεν μαζεύουμε ζωντανά κοχύλια ή άλλους οργανισμούς από τη θάλασσα και τις ακτές.
4. Δεν αφήνουμε πίσω μας σκουπίδια όταν φεύγουμε από μία παραλία.
5. Δεν ψαρεύουμε με παράνομους τρόπους και περισσότερο από όσο έχουμε ανάγκη.
6. Δεν ψαρεύουμε μικρά ψάρια και κατά την εποχή της αναπαραγωγής.
7. Δεν μετακινούμε πέτρες και βότσαλα χωρίς λόγο. Μπορεί να αποτελούν τη φωλιά μικρών θαλάσσιων οργανισμών.
8. Δεν κολυμπάμε σε ρυπασμένες θάλασσες όπου υπάρχει σχετική απαγόρευση.
9. Δεν χρησιμοποιούμε τη θάλασσα ως τουαλέτα.
10. Δεν γινόμαστε συνένοχοι αν δούμε ότι κάποιος σκάφος ή παραθαλάσσιο οίκημα ή βιομηχανία ρυπαίνει τη θάλασσα. Επικοινωνούμε αμέσως με τον κοντινότερο λιμενικό σταθμό.

Φτιάξε μια αφίσα με τα «10 ΔΕΝ της θάλασσας»
και ενημέρωσε τους γονείς σου και τους φίλους σου!!!

Πόσο ζουν τα σκουπίδια μας;

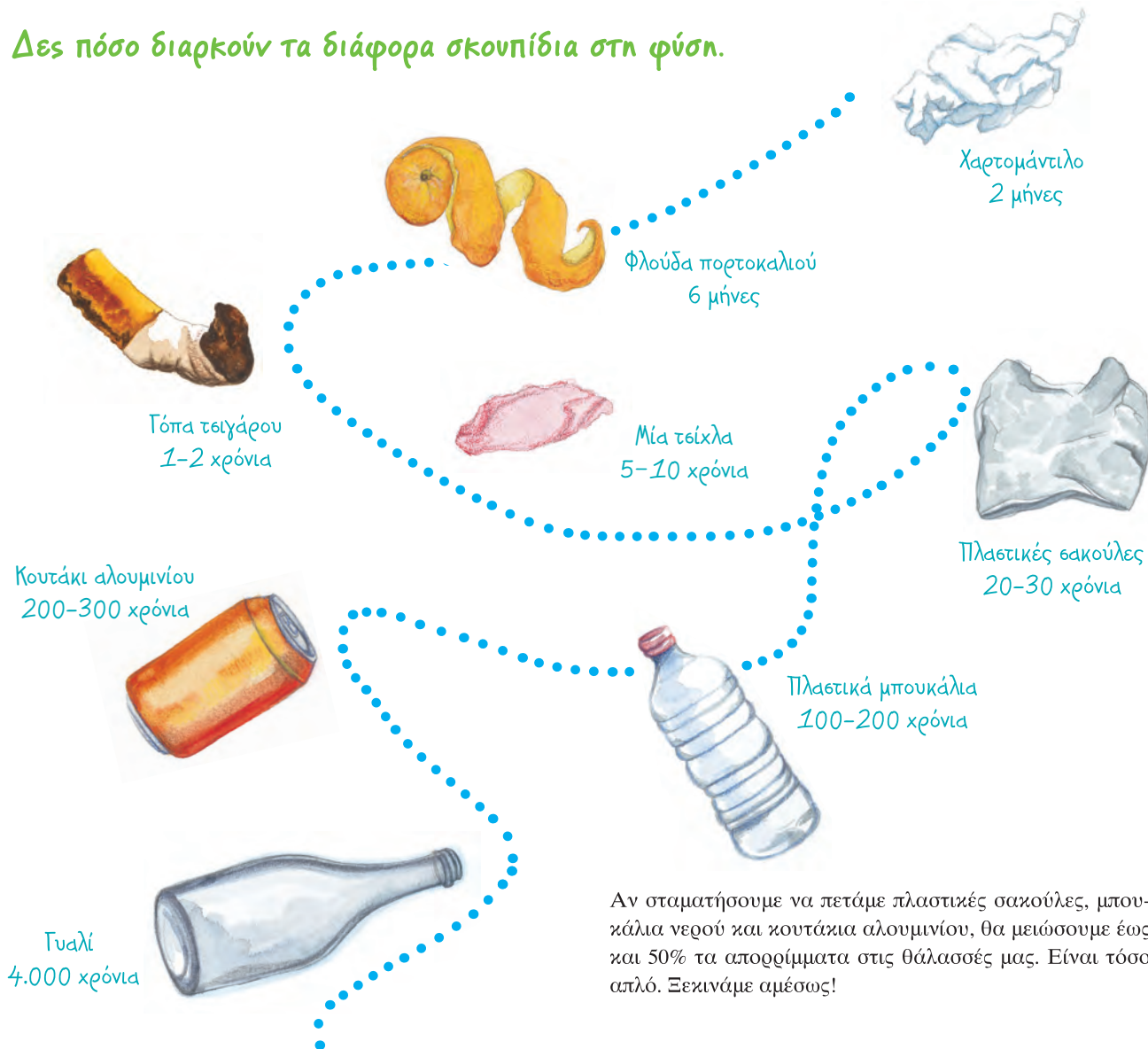
Πόσο δίκιο έχει η Μεσόγειος να θυμώνει με τα σκουπίδια που πετάμε!

Ξέρετε ότι τα σκουπίδια που συνήθως συναντάμε στη θάλασσα ζουν πάρα πολλά χρόνια;

Η έρευνα του Εργαστηρίου Θαλάσσιας Γεωλογίας και Φυσικής Ωκεανογραφίας (Ε.Θ.Α.ΓΕ.Φ.Ω.) του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών κατέγραψε τόνους σκουπιδιών!

Το μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχούσε σε πλαστικά αντικείμενα (56%), ενώ ακολουθούσαν τα μεταλλικά (17%) και το γυαλί (10%).

Δες πόσο διαρκούν τα διάφορα σκουπίδια στη φύση.

Και τώρα παιχνίδι!

Αυτά είναι μερικά πλάσματα που συναντάμε στη Μεσόγειο.
Κάποια κινδυνεύουν να εξαφανιστούν. Μπορείς να αντιστοιχίσεις σωστά;

1.

Παλιόρινη

Φύκια μονάχους

3.

2.

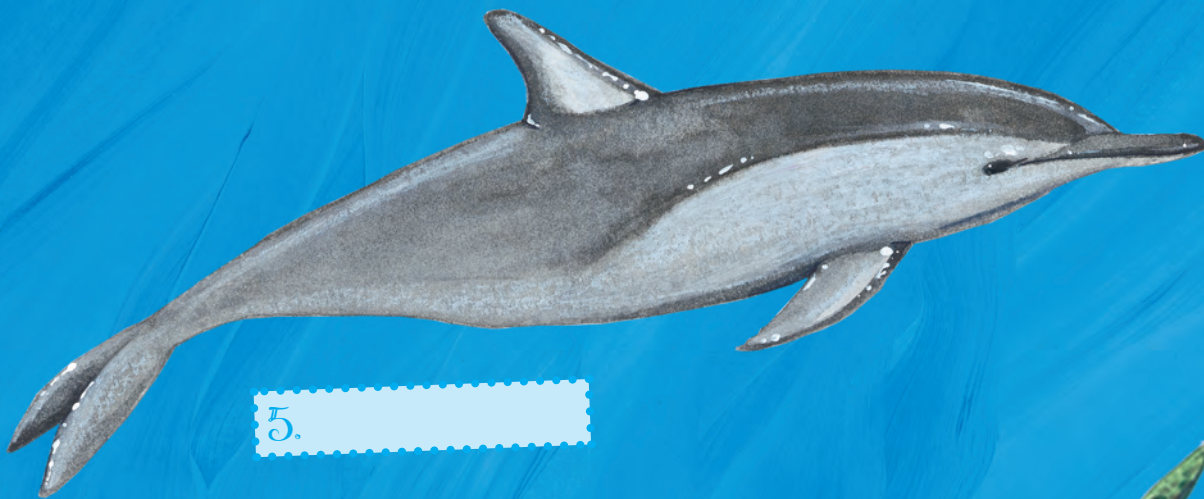
Ναβράκι

Τσιπούρα

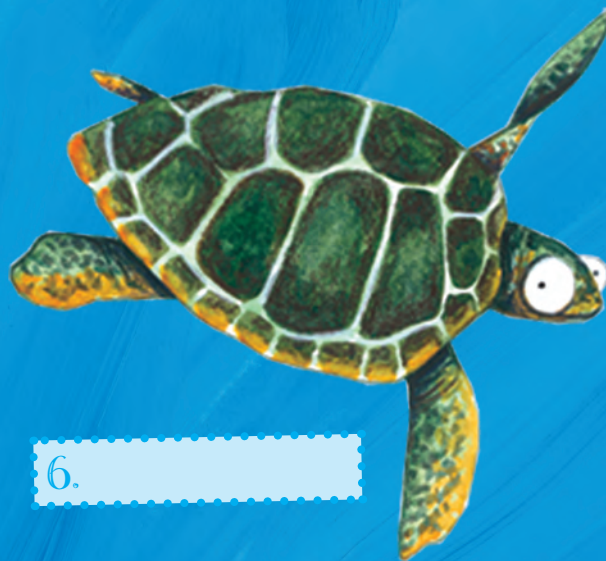
Καρέτα καρέτα

4.

5.

Ιππόκαμπος

6.

Ανθ: 1. Ιππόκαμπος, 2. Φώκια μονάχους, 3. Τσιπούρα,
4. Λαβράκι, 5. Δελφίνι, 6. Καρέτα καρέτα

Κύκλωσε ό,τι πρέπει να προστατεύεις και διάγραψε
ό,τι πρέπει να απομακρύνεις!

Φωλιά πουλιού με αυγά

Κρινάκι της άμμου

Καρπουζόφλουδα

Κοχύλι με οργανισμό

Σακούλα

Πέτρα με πεταλίδες

Πετονιά

Γλωσσάρι

Θαλάσσιο Οικοσύστημα: το φυσικό θαλάσσιο περιβάλλον μαζί με τα ζώα και τα φυτά που ζουν σε αυτό
Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο: προστατευμένη περιοχή όπου οι ανθρώπινες δραστηριότητες δεν επηρεάζουν τη ζωή του θαλάσσιου οικοσυστήματος

Ανση: Προστατεύεις: Φωλιά πουλιού με αυγά, Κρινάκι με οργανισμό, Κοχύλι με οργανισμό, Πέτρα με πεταλίδες